

11 Mayıs 2018

24 Haziran 2018 Seçimleri öncesi Türkiye Ekonomisinin Görünümü

Hükümet ve oluşturduğu ittifak Cumhurbaşkanlığı ve Milletvekili seçimlerinin zamanında yapılmasına daha 17 ay gibi uzun bir süre varken, ekonomik sorunlar başta olmak üzere ülkenin içinde bulunduğu sorunlar sarmalı nedeniyle seçimleri öne almak zorunda kaldı ve erken seçim kararı aldı.

16 yıllık iktidar dönemleri boyunca;

- Cumhuriyet dönemlerinde yapılan varlıkları özelleştirmeye yok pahasına satarak yaklaşık 70 milyar dolar tutarındaki özelleştirme gelirini harcayan,
- Yap-İşlet-Devret projeleri ile geleceğimizi ne büyüklükte olduğunu bile bilmediğimiz tutarda ipotek altına alan,
- 80 yılda oluşan 129 milyar dolarlık Dış borç stokunun, 16 yıl içinde 4'e katlayarak 453 milyar dolara çıkmasına, başka bir deyişle 325 milyar dolar artmasına neden olan,
- İç borç stokunu 179 milyar TL'den 913 milyar TL 'ye çıkmasını sağlayan,

Politikalar ile ülkemizde “sanal” bir büyüme ve zenginleşme yaratan iktidara karşı, Türk halkı her geçen gün ağırlaşan ekonomik sorunlar içinde yeniden bir tercihte bulunmak üzere sandığa gidecek.

GSYH ‘daki büyüme “hormonlu” ve Dolar bazında giderek fakirleşiyoruz.

Türkiye ekonomisi 2017 yılında % 7,4 büyüme oranı ile % 7,3 büyüyen Bangladeş, % 7,2 büyüyen Hindistan ve % 6,8 büyüyen Çin'in da önüne geçerek, OECD ülkeleri içerisinde yüzde 8,4 büyüyen İrlanda'dan sonra en hızlı büyüyen ülke oldu.

Türk Lirası bazında büyüyen Türkiye ekonomisi, Gayri Safi Yurtiçi Hâsıla (GYSH) ve kişi başına düşen milli gelir **dolar** bazında hesaplandığında ise, fakirleşti. 2017 yılındaki yüzde 7,4'lük büyümeye karşın, GSYH önceki yıla göre 10 milyar dolar, kişi başına gelir de -286 dolar geriledi. (Kişi başına gelir 10.807 dolardan 10.597 dolara geriledi.)

15 Temmuz darbe girişimi sonrası yaşanan ekonomik çöküşün ardından, 2017 yılı verileri büyüme oranlarında bir sıçrama yaşanması son derece doğaldır. Bu “baz etkisi”ne ilave olarak, Kredi Garanti Fonu (KGF)'nin devreye sokulması, banka kredilerinin hızla artmasına ve bu kredilerin ekonomik büyümeye olumlu katkı yapmasına yol açtı. BDDK verilerine göre 2017 yılı baz alındığında bir önceki yıla göre kredilerdeki artış %25 oranında gerçekleşti ve bu beklenen bir gelişmeydi. (Resmî açıklamalara göre, KGF'nin bugüne kadar sağladığı 200 milyar TL dışında kalan 50 milyar TL ve geri dönüşlerle de hesaba katıldığında 2018'in ilk çeyreğinde 100 milyar TL'yi aşan bir kredi büyüklüğü olacak.) Ayrıca, 2017 yılında Referandum dolayısıyla kamu harcamalarında başlayan artış daha sonrasında da devam etti. Ayrıca, vergilerde geçici sürelerle indirimler yapıldı, Sosyal Güvenlik prim ödemelerinin

tahsili ertelendi. Varlık barışı, borçlarda öteleme ve af gibi konularda gündemdeki yerini korumakta.

2016 yılında 29,5 milyar TL açık veren bütçe, 2017 yılında 47,4 milyar TL açık verdi. 2016 bütçe açığının GSYH'ye oranı % 1 iken 2017 yılında bu oran %1,5 olarak gerçekleşti. Geçen yılın düşük büyümesinin baz etkisine ek olarak, bütçe açığındaki artış, kredi garanti fonunun kredi kullanımında yarattığı artış ve cari açığındaki artışın yarattığı etkilerle büyüme oranı yüksek bir düzeye ulaştı. Ancak, unutmamak gerekir ki, bu yüksek büyüme enflasyonda yükselme, bütçe açığı ve cari açığın artması gibi son derece önemli bazı sonuçlar da doğurdu.

Sanayi üretimi Şubat 2018 ayında beklentileri aştı, ancak talebin öne çekilmesi ile sağlandı.

Talebin öne çekilmesi ile birlikte, büyümenin öncü göstergelerinden sanayi üretimi Şubat 2018 ayında yıllık bazda yüzde 9.9 artış gösterdi. Beklenti artışın yüzde 8.6 olacağı yönündeydi. Piyasayı canlandırmak amacıyla Otomotiv, Konut, Beyaz Eşya ve Mobilya sektörlerinden yapılan ÖTV ve KDV indirimleri mevcut talebi öne çekti ve sanayi üretimi ile yurt içi satışlara olumlu etkide bulundu. Ayrıca, AB ülkelerinde yaşanan ekonomik canlanmanın devam etmesi bu ülkelere olan ihracatımızın hız kazanmasına neden oldu.

Ancak, sanayi yatırımlarının ve sanayi üretiminin uzun bir süredir ihmal edildiğini, büyük ölçekli sanayi yatırımlarının yavaşladığını unutmamamız gerekir. Türkiye yabancı ülkelere ithal edilen hammadde, yarı mamul ve mallar yerine milli sanayii teşvik etmek zorundadır.

Bu nedenle, Türkiye'nin kısa vadeli geçici önlemler yerine, bir an önce yapısal reformları uygulamaya geçirecek, yeniden büyümeye, yatırıma, üretime ve ihracata odaklanması gerekiyor. Bunun da yolu yatırımları ve sanayi büyümesini yeniden rayına sokabilmektir. Türkiye, son yıllarda sanayi büyümesine yönelmek yerine inşaatla büyüme gibi bir büyüme yoluna girdi. Üretime dayalı büyümeyi hızlandırmaya mecburuz. Tüketime dayalı bir büyüme ve hizmetler sektörüne dayalı bir ekonomik modelin sürdürülmesi imkânsızdır.

Konut sektöründe sıkıntılar sürüyor, sektörde 2.130.000 adet konut stok var.

Mevcut iktidarın ekonomi politikalarında lokomotif görevi gören konut sektöründe 4 yıldır yaşanan sıkıntılar giderek artıyor. Sanayi yatırımları yerine konut sektörünü destekleyen politikalara ağırlık veren, halkın imkânlarının ötesine borçlandırarak konut sahibi yaptıran, bu yolla ekonomiye ivme kazandırdığını düşünen iktidar, 2014 yılından bu yana konut satışlarının azalmasıyla birlikte sektörün krize girmesine, pek çok inşaat firmasının kredi yapılandırma yada iflas erteleme ile yüz yüze gelmesine neden oldu.

TUIK verileri üzerinden birinci el satış konut üretimi ve satışı üzerinden yaptığı çalışmaya göre ülke genelinde 2.130.000 adetlik bir konut stoku mevcut olup, yeni inşaat ruhsatı verilmeyeceği varsayımı gerçekleşse dahi 3,5 yıllık 1. el konut stokundan bahsediyoruz.

Tarım ve Hayvancılıktaki Dışa Bağımlılık giderek artıyor!

Tarım ve Hayvancılık hızla gerilemeye devam ediyor. Çok değil bundan 20 yıl önce Dünyanın kendi kendine yeterli 7 Tarım ülkesinden birisi olan Türkiye bugün tüm tarım ürünlerini, hatta saman bile ithal eder hale geldi. Türkiye, bir zamanlar fazlasıyla ürettiği ve ihraç ettiği birçok tarımsal ürünü artık yurt dışından alıyor. İthalat pirinçle başladı, neredeyse

tüm tarım ürünlerine yayıldı. Bugün, tarıma dayalı sanayinin ham maddeleri pamuk, buğday, ayçiçeği dahil, hemen bütün temel bitkisel ve hayvansal ürünleri dışardan satın alıyoruz. Tarımda dışa bağımlılık her geçen gün artmaya devam ediyor. Böylece, dünya çapında önemi giderek artan gıda ürünlerinin güvenliği de risk altına girmektedir. Bu husus 80 milyonluk Türkiye için önümüzdeki dönemin en önemli güvenlik meselesi olacaktır.

Hangi Tarımsal ürünleri nereden ithal ediyoruz?

Armut: Şili, Arjantin, Çin, Güney Afrika 'dan, **Arpa:** Ukrayna, Fransa, Rusya, Almanya 'dan, **Ayçiçeği:** Moldova, Bulgaristan, Romanya'dan, **Antep Fıstığı:** İtalya, Almanya, Mısır, İran'dan, **Buğday:** Rusya, Kazakistan, ABD, Meksika 'dan, **Çay:** Sri Lanka, Kenya, Endonezya, Çin, İran 'dan, **Domates:** Rusya, KKTC, Romanya, Ukrayna 'dan, **Elma:** Şili, İtalya, Fransa, Bosna-Hersek, ABD 'den, **Enginar:** Mısır, KKTC, Irak 'tan, **Kuru Fasulye:** Çin, Mısır, Arjantin, Peru 'dan, **Salatalık:** Rusya, Belarus, Gürcistan 'dan, **Kabak:** Ukrayna, Rusya, Çin, G. Afrika'dan, **Patates:** Hollanda, Almanya, Fransa, KKTC 'den, **Kuru Soğan:** Hollanda, İran, Rusya'dan, **Yulaf:** Ukrayna, Macaristan, Fransa, İspanya 'dan, **Nar:** Rusya, Peru, Şili, İtalya, Kolombiya 'dan ve **Nohut:** Meksika, Hindistan, Arjantin 'dan ithal ediyoruz. Çiftçimizin durumu işte bu !

Hükümetin son 10 yılda uyguladığı ithalata dayalı Hayvancılık politikasının geldiği son nokta ise, ülke genelinde marketlerde ithal et satmaktır. Bu hayvancılık politikasının iflası demektir. "Tüketiciye ucuz et yedireceğiz" denilerek Türkiye Cumhuriyeti, Et ve Süt Kurumu ile piyasaya müdahale adı altında AB, ABD, Latin Amerika ve Avustralyalı çiftçinin etini Anadolu'ya pazarlıyor. Türk çiftçisi ise, üretimden koparılarak göçe ve iflasa sürükleniyor. "Devlet kasaplık yapar mı?" denilerek elden çıkarılan, yağmalanan eski adıyla Et ve Balık Kurumu, bugünün Et ve Süt Kurumu, kasaplık yapmak bir yana resmen ithal et ticareti yapıyor. Son olarak, Sırbistan ve Sudan'dan bile canlı hayvan ve et ithal edeceğimiz açıklandı.

Ülkemizin şeker ihtiyacını karşılamak üzere Cumhuriyet döneminin ilk yıllarından itibaren kurulan toplam 25 şeker fabrikası ise son günlerde haraç mezat olarak elden çıkarılmaktadır. Diğer taraftan, Türk çiftçisinin temel ürünlerinden birisi olan şeker pancarına konulan kota sebebiyle sadece şeker fabrikalarının üretimi azalmamakta, aynı zamanda şeker pancarının yan ürünü olan küspe, melas üretimi de sekteye uğramakta ve ülke besiciliği de olumsuz etkilenmektedir.

İşsizlik Ocak 2018 ayında % 10,8 oldu

Ocak 2018 ayında işsizlik geçen yılın aynı ayına göre yüzde 2,2 düşüş kaydederek yüzde 10,8 olarak gerçekleşirken, bir önceki aya göre ise 0,4 puanlık artış gösterdi. Ocak 2017 ayında % 13 ile zirve yapan işsizlik, 2017 yıl ortalaması %10,9 seviyesinde gerçekleşti. 2017 yılında 15-24 yaş grubunu içeren genç işsizlik oranı 1,2 puanlık artış ile %20,8 oldu. Gençlerimizin hala yaklaşık ¼ 'ü en verimli çağlarında ne eğitimlerine devam edebiliyor, ne de herhangi bir işte çalışabiliyor.

2017 yılında yaşanan % 7,4 oranındaki rekor büyümeye rağmen, işsizlikte bir gerileme sağlanamaması yeniden TUIK tarafından yayımlanan istatistiklerin güvenilirliğini sorgulanır hale getirdi. Birçok akedemisyen ve uzman görsel ve yazılı basında istatistikler arasındaki uyumsuzluğu açıklamaya ihtiyaç gösterdiğini, TUIK 'den açıklama beklediklerini ifade etti.

Enflasyon, Nisan 2018'de % 1,87 artarken, yıllık bazda % 10,85 oldu

Enflasyon sepetinde sık yapılan müdahale ve değişiklere rağmen, Tüketici Fiyat Endeksi (TÜFE) Nisan 2018'de aylık bazda % 1,87 artış gösterdi. 2017 yılında TÜİK verilerine göre, aralık ayı itibarıyla 12 aylık ortalamalar dikkate alındığında, tüketici fiyatları yüzde 11,14, yurt içi üretici fiyatları yüzde 15,82 arttı. Aylık bazda ise TÜFE yüzde 0,69, Yİ-ÜFE 1,37 artış gösterdi.

Hatırlamak gerekirse, yıla başlarken Merkez Bankası'nın 2017 enflasyon hedefi % 5'ti. 2016 sonunda Orta Vadeli Program açıklandığında hükümet biraz daha ihtiyatlı davranıp 2017 enflasyon hedefini % 6.5 olarak açıklamıştı. Tüm bunlar olurken Merkez Bankası beklenti anketine katılan piyasa profesyonellerinin 2017 sonuna ilişkin enflasyon beklentisi % 8.04'tü. İşler öngöröldüğü gibi gitmeyince Hükümet, Ekim ayında hedefi daha doğrusu tahminini 3 puan artırarak % 9.5 olarak revize etti. Yılsonunda gerçekleşme ise % 11.14 oldu.

TÜİK, tüketici fiyatları endeksini 2003 yılını baz alarak hesaplıyor. Yani 2004'ten bu yana olan dönemin yıllık oranlarına sahibiz. 2004'ten 2017'ye tam 14 yıl geçmiş. Ve bu 14 yılda en yüksek fiyat artışı geçen yıl gerçekleşmiş. Bir başka ifadeyle, yıllık enflasyonda yıl sonu gerçekleşmesi anlamında bir rekor daha kırmış durumdayız. Daha önce en yüksek gerçekleşme yüzde 10.45 ile 2011 yılında oluşmuştu. Yüzde 10'un üstüne çıkılan bir başka yıl da yüzde 10.06 ile 2008. Zaten çift haneli gerçekleşme olan başka yıl yok. Çekirdek enflasyonun böylesine yüksek seviyelerde bulunması enflasyonun daha uzun bir süre çift hanelerde süreceğini gösteriyor.

Döviz Kurları dalgalanmaya devam ediyor.

Döviz kurlarındaki yukarı yönde dalgalanma devam etmektedir. Ekim 2016 ayı başı itibarıyla 1 USD = 3,02 TL, ve 1 EUR = 3,39 TL olan döviz kurları, Ocak 2017 ayı başında 1 USD = 3,9415 TL ve 1 EUR = 4,1263 TL seviyelerinde gerçekleşti. Mart 2018 ayı dönem sonu döviz kurları itibarıyla yeni tarihi rekor seviyelerine ulaşan döviz 1 USD = 3,995 TL ve 1 EUR = 4,919 TL olarak gerçekleşti. Nisan ve Mayıs 2018 aylarında da ivme kazanmaya devam eden döviz 1 USD = 4,3746 TL ve 1 EUR = 5,0429 TL olarak rekorlarını tazeledi. Kısa bir süre önceye kadar en üst düzey yetkililerin döviz bozdurun çağrısına uyararak, ellerindeki döviz bozduran vatandaşımız yine zarar etti.

TCMB'nin uyguladığı faiz oranlarında yaptığı örtülü müdahaleler sonrasında döviz kurlarında zaman zaman geri çekilmeler yaşansa da, beklentiler yönün yukarı yönde olacağı şekilde. Kurlardaki bu dalgalanma reel söktörün yatırım ve tüketicinin harcama kararlarını baskılayarak, olumsuz etkilemeye devam etmektedir. Nitekim ekonomide güven endeksi ise son yılların en düşük seviyesindedir. Diğer taraftan, kurlardaki bu yüksek seviyeler gecirgenlik nedeniyle enflasyonu da olumsuz yönde etkilemeye devam ediyor. Önümüzdeki aylarda enflasyon oranında artışlar bekleniyor. Bu da dar ve sabit gelirli işçinin, memurun, emeklinin, çiftçinin, öğrencinin, özetle halkımızın cüzdanını yakmaya, başka bir deyişle halkın fukaralaşması devam edecek.

Yılın ilk 3 ayında İhracat % 8,9, ithalat % 22,7 artarken, Dış Ticaret açığı ise % 64,1 oranında arttı.

Türkiye İstatistik Kurumu ile Gümrük ve Ticaret Bakanlığı işbirliğiyle oluşturulan dış ticaret verilerine göre; Mart 2018'de Türkiye'nin ihracatı geçen yılın aynı ayına göre yüzde 7,7 artarak 15 milyar 587 milyon dolar, ithalatı yüzde 12,7 artışla 21 milyar 442 milyon dolar oldu. Bu dönemde, dış ticaret açığı yüzde 28,8 artarak 5 milyar 855 milyon dolara yükseldi. Yılın üç ayında Türkiye'nin ihracatı ise, geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 8,9 artarak 41 milyar 185 milyon dolara, ithalatı yüzde 22,7 artışla 61 milyar 902 milyon dolara çıktı. Söz konusu dönemde dış ticaret açığı, yüzde 64,1 artışla 20 milyar 717 milyon dolar olarak gerçekleşti.

Aslında son yıllarda Türkiye'nin dış ticaret hacminde ciddi bir daralma yaşanıyor. İhracatta rekoru 2014 yılında kırmıştık, İthalatta rekor yılı da 2013'tü. Söz konusu yıl İthalat 252 milyar dolara ulaşmıştı. 2017 yılı itibarıyla yıllık İhracat 157 milyar dolara çıkarken, ithalat da 234 milyar dolara ulaştı. Bu değerlere göre 2017 yılı 77 milyar doların üstünde bir Dış Ticaret Açığı ile kapandı ve ihracatın ithalatı karşılama oranı % 67,1 düzeyinde gerçekleşti.

Dolayısıyla ihracatta rekor kırarken, ithalatın ulaştığı düzeyi görmezden gelirsek kendimizi kandırmış oluruz. İhracatımız giderek son 15 yıllık dönemde uygulanan politikalar nedeniyle daha fazla ithalata bağımlı hale gelmiş bulunuyor. İhracatın nereye çıktığından çok, ihracatın ithalata oranına bakmak durumundayız. Ve görüyoruz ki bu oranı giderek kötüye gidiyor. 2000 'li yılların başında her 100 dolarlık ihracat için 30-35 dolarlık ithalat yapmak zorundayken, bu oran şimdi 60-65 dolar seviyelerine kadar yükseldi. İhracattaki katma değer oranı her geçen yıl geriliyor.

Gelen Turist sayısı artıyor, ama Turizm Gelirleri azalıyor.

2017 yılında Ülkemizi ziyaret eden yabancı sayısında geçen yıla göre 27.84 artışla 32.41 milyon kişiye yükseldi. 2017 yılında ülkemize en çok ziyaretçi gönderen ülke sıralamasında Rusya Federasyonu % 15,13 (4.647.162 kişi) ile birinci, Almanya % 11,24 (3.451.897 kişi) ile ikinci, İran % 7,54 (2.314.656) ile üçüncü sıradadır. Bu ülkeleri Gürcistan ve Bulgaristan izlemektedir.

Ocak- Aralık 2017 döneminde yurda gelen yabancı ve vatandaş 38.620.0346 ziyaretçiden 26.283.656 USD Turizm geliri elde edilmiş, kişi başına ortalama harcama 681 USD olarak gerçekleşmiştir. Bu 2004 yılından bu yana gerçekleşen en düşük kişi başına harcama seviyesini temsil etmektedir. Burada temel etkenin gelen turistlerin milliyetlerinin Batı Avrupa, ABD ve Uzak Doğu'dan Gürcistan, Bulgaristan, İran gibi alım gücü nispeten düşük Komşu ve Orta Doğu ülkelerine kayması olduğu görülmektedir. Turizm gelirleri 2018 yılı I. Çeyreğinde, bir önceki yılın aynı çeyreğine göre % 31,3 artarak 4 milyar 425 milyon 237 bin \$ oldu. Ziyaretçilerin kişi başı ortalama harcaması 723 \$ olarak gerçekleşti. Ziyaretçi sayısı geçen yılın aynı çeyreğine göre % 26,4 arttı.

Merkezi yönetim bütçe açığı, Aralık ayında 20.9 milyar TL oldu

Maliye Bakanlığı'nca açıklanan 2017 yılı Bütçe uygulama sonuçlarına göre, Merkezi yönetim bütçesi gelirleri 2017'de 2016 yılına göre yüzde 13,8 artarak 630,3 milyar lira, giderleri de yüzde 16 artarak 677,7 milyar lira oldu. Bütçe açığı geçen yıl 2016 'ya göre yüzde 58,3 oranında artarak 47,4 milyar liraya çıktı. Buna göre, Aralıkta bütçe gelirleri, bir önceki yılın aynı ayına göre yüzde 22,4 artarak 55,8 milyar liraya yükseldi. Bütçe giderleri ise aynı dönemde yüzde 4,5 artarak 76,6 milyar liraya çıktı. Bütçe gelirleri geçen yıl 2016'nın aynı

dönemine kıyasla yüzde 13,8 artarak 630,3 milyar lira, bütçe giderleri de yüzde 16 artışla 677,7 milyar lira oldu.

Böylece merkezi yönetim bütçesi, Aralıkta 20,9 milyar lira, Ocak-Aralık 2017 döneminde 47,4 milyar lira açık verdi. Bütçe açığı geçen yıl 2016'ya göre yüzde 58,3 artış gösterdi. Merkezi yönetim bütçesinde 2017 yılında vergi gelirleri 2016'ya göre yüzde 16,8 artarak 536 milyar 48 milyon liraya yükseldi. Geçen sene 9 milyar 339 milyon lira faiz dışı fazla verildi. 2017 yılının tamamında bütçeden müteahhitlere 38 milyar 180 milyon TL aktarıldı. (Bu tutar, 2016 yılında 33 milyar 687 milyon TL'ydi.) Bir yıl öncesine göre yüzde 13.5 oranında bir artış bir yıl öncesine göre 4.5 milyar TL artmış. Müteahhitlik harcamalarında yol yapımından sonra ikinci sırayı hizmet binaları alıyor. Ve bu kaleme yapılan harcamalar dikkat çekici biçimde son üç yıldır birbirine yakın bir tutarda gerçekleşiyor. Geçen yıl kamunun hizmet verdiği her türlü bina için müteahhitlere 9 milyar 170 milyon TL aktarıldı. Bu tutar, sırasıyla 2016'da 9 milyar 158, 2015'te de 9 milyar 225 milyon TL'ydi. Böylece son üç yılda hizmet binaları için müteahhitlere bütçeden aktarılan kaynak da 27.5 milyar TL'yi geçti.

Örtülü Ödenek 'ten yapılan harcamalar rekorlar kırmaya devam ediyor.

Cumhuriyet tarihi boyunca görev yapan Başbakanların 'tek başına' kullandığı, yapılan yasa değişikliği ile 2014 yılından itibaren Cumhurbaşkanı ve Başbakan'ın birlikte kullanmaya başladığı Örtülü Ödenek'ten yapılan harcamalar, olağanüstü düzeyde artmaya devam ediyor.

Medyada yer alan bilgilere göre, kamuoyunda örtülü ödenek olarak bilinen gizli hizmetler ödeneğinden 2018'in ilk 3 ayında 544.3 milyon lira harcandı. Örtülü ödenekten sadece Mart 2018 ayında harcanan para 209 milyon 775 bin lirayı buldu. Bu paranın 209 milyon 66 bin lirası gizli mal ve hizmet alımlarına, 709 bin lirası yatırım amaçlı gizli harcamalara kullanıldı.

YİD projeleri'ne verilen Hazine garantisi artıyor.

Otoyol, köprü ve havaalanı gibi büyük projelerin yapımı için "*Bütçeden bir harcama yapılmıyor*" denerek kurtarıcı gibi gösterilen Yap İşlet Devret (YİD) projelerinde yeniden gündeme getirilen "*Hazine Garantisi*" uygulaması, Hazine için büyük risk teşkil ediyor. Söz konusu projelerin gerek finansmanında bankalara sağlanan Hazine garantisi, gerekse taahhüt edilen gelirin sağlanamaması halinde (araç geçişi, uçak sayısı vs.) eksik kısmın Hazine tarafından sağlanacağına ilişkin taahhütler, önümüzdeki yıllarda Hazineye büyük yük getirecek.

Medyada yer alan haberlere göre "*Hazine garantili borç, tarihi zirveyi gördü: 12 milyar 46 milyon dolar.*" Gerçekleştirilen Özelleştirmeler (toplam 69 milyar dolar) ile "*Geçmişimizi*" (geçmişte yapılanları) sattık, YİD 'ler ile "*Geleceğimizi*" (gelecekte elde edeceğimiz geliri) satıyoruz ! Nitekim Maliye Bakanı "kamu özel işbirliği projeleri" olarak adlandırılan otoyol ve köprüler ile şehir hastaneleri için taahhüt edilen ödemeler için; bütçeye toplam 6.2 milyar TL ödenek konulacağını açıkladı. Buna göre; 2018 yılı için ulaştırma projelerinde verilen garanti ödemeleri kapsamında 3.6 milyar TL, şehir hastaneleri için ise 2.6 milyar TL ödenek konuldu.

Devletimiz "*şehir hastanesi yapacağım*" diyen şirkete bedava arazi veriyor, üstüne bir de şirkete kira ödemeyi taahhüt ediyor. Şirketin bulunduğu dış kredinin ödemesinde sorun çıkma ihtimaline karşı da "*ben üstlenirim*" diyor. Yetmiyor, "*Her yıl milletimin şu kadar sayıdaki*

kısmı hastalanarak senin hastanene yatacak. Ben bunu garanti ediyorum” diyor. Garanti edilen hasta sayısına ulaşamazsa, aradaki farkın parasını Hazine, o şirkete ödüyor. Hastanın müşteri, hastanenin ise turizm işletmesi gibi gördüğü şehir hastaneleri ile ilgili bir de Kalkınma Bakanlığı verisi; Hazine, 17 hastane için 27 milyar dolarlık kira yükümlülüğü altına girmiş durumda.

Ödenmeyen – Batık Krediler

Bankalar Birliği'nin Risk Merkezi verilerine göre, Tasfiye olunacak alacaklar Şubat 2018 itibari ile bir önceki yılın aynı dönemine göre % 11 artarak 73 milyar TL olmuştur. Tasfiye olunacak alacakların toplam kredilere oranı bir önceki yıla göre 0,4 puan düşerek % 3,3 seviyesine gerilemiştir. Tasfiye olunacak alacakları en yüksek olan sektör % 4,6 ile toptan ve perakende ticaret sektörü olup, bu sektörü % 3,8 ile inşaat ve turizm sektörleri takip etmiştir.

Bireysel kredilerde ise, tasfiye olunacak alacakların toplam kredilere oranı bir önceki yıla göre 1,1 puan düşerek % 3,8 seviyesine gerilemiştir. İyileşmede KGF destekli yeni kredi kaynağı etkili oldu. Şubat 2018 itibariyle bir önceki yılın aynı ayına göre yüzde 21 artarak 2.291 milyar TL oldu. Tasfiye olunacak alacaklar Şubat 2018 itibari ile 71 milyar TL oldu.

Borçlanma tarihi rekorlar kırıyor.

Türkiye brüt dış borç stoku, 31 Aralık 2017 itibarıyla 453,2 milyar dolar olurken, stokun milli gelire oranı yüzde 53,3 seviyesinde gerçekleşti. Mukayese etmek gerekirse, Petkim'den Tüpraş'a, GAP'tan Seka'ya Şeker fabrikalarına kadar 80 yıllık dönemde dış borcumuz 129 milyar dolar oldu. 16 yıllık iktidar döneminde bunun üzerine 325 milyar dolar daha eklendi.

% 53,3 seviyesindeki bu oran 2001 ve 2002 yılları hariç olmak üzere, son 16 yıllık dönemde en yüksek dış borç düzeyini ifade ediyor. Hazine garantili dış borç stoku ise 31 Aralık 2017 tarihi itibarıyla 13,8 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir.

Aynı tarihte, Türkiye net dış borç stoku 291,2 milyar dolar olarak gerçekleşmiş ve stokun milli gelire oranı yüzde 34,2 olmuştur. Kamu net borç stoku 31 Aralık 2017 tarihi itibarıyla 262,1 milyar lira olarak gerçekleşmiş olup stokun milli gelire oranı ise yüzde 8,4 olmuştur. Önümüzdeki 1 yıllık sürede yaklaşık 210 milyar dolarlık dış finansmana ihtiyacımız olacak. Bunun 168 milyar USD'ı yenilenecek dış finansman, yaklaşık 42 milyar USD'ı ise cari açık finansmanı.

Doğrudan yatırım azalmaya devam ediyor. 7 yılın en düşük doğrudan yabancı yatırımı!

2017 yılı doğrudan yabancı yatırımlar açısından sinyal veren bir tablo ortaya koydu. Türkiye, 2017 yılında son 7 yılın en düşük yabancı doğrudan yatırımı yaptı. Ekonomi Bakanlığı'nın açıkladığı verilere göre 2017 yılı tamamında Türkiye'ye 10,8 milyar dolarlık doğrudan yabancı yatırım geldi. 2010 yılında 9 milyar dolar seviyesinde gerçekleşen yabancı doğrudan yatırımlar 2015 yılında 18 milyar dolara kadar yükselmişti. Türkiye'de darbe girişiminin yaşandığı sene olan 2016'da doğrudan yabancı yatırımlar 13 milyar dolara düşmüştü. Verilere göre 2002-2017 yılları arasında gelen toplam yabancı yatırım 194,1 milyar dolar oldu.

Doğrudan yabancı yatırımda görülen bu gerilemeye rağmen, yabancıların gayrimenkul yatırımlarındaki ilgi de dikkat çekti. Ekonomi Bakanlığı verilerine göre, 2017 yılında

yabancıların gayrimenkul yatırımları bir önceki yıla göre yüzde 19 artış kaydetti ve 4,6 milyar dolar oldu. Böylelikle yabancıların gayrimenkul yatırımlarında 8 yılın en yüksek rakamı kaydedildi.

Türkiye'nin net Uluslararası Yatırım Pozisyonu (UYP) açığı - 481,1 milyar dolara yükseldi.

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası tarafından açıklanan Ocak 2018 dönemine ilişkin Uluslararası Yatırım Pozisyonu (UYP) verilere göre, net uluslararası yatırım pozisyonu Ocak'da 481 milyar dolar açık verdi. Söz konusu açık, 2017 sonunda 453,5 milyar dolar düzeyinde bulunuyordu.

Ocak sonunda 2017'ye göre Türkiye'nin yurt dışı varlıkları yüzde 2,1 artarak 232,8 milyar dolar, yükümlülükleri de yüzde 4,7 yükselerek 713,8 milyar dolar olarak gerçekleşti. Aynı dönemde varlıklar alt kalemleri incelendiğinde, rezerv varlıklar kalemi yüzde 7,1 artışla 115,3 milyar dolar, diğer yatırımlar kalemi yüzde 4,1 azalışla 73,8 milyar dolar seviyesinde gerçekleşti. Diğer yatırımlar alt kalemlerinden bankaların yabancı para ve Türk lirası cinsinden efektif ve mevduatları yüzde 7 azalışla 32,5 milyar dolara geriledi. Yükümlülükler alt kalemleri incelendiğinde, doğrudan yatırımlar (sermaye ve diğer sermaye) piyasa değeri ile Döviz kurlarındaki değişimlerin de etkisiyle 2017 yılsonuna göre yüzde 8,6 artışla 196,9 milyar dolar seviyesinde gerçekleşti.

Giderek büyüyen Devlet

Devlet 1990 yılında GSYH'nın % 11,63'ü kadar vergi topluyordu. Bu oran 2002'de GSYH'nın % 17,05'e çıktı. Ve devlet küçülecek denilirken, vergi oranı 2016'da % 20,68'e yükseldi. Kamunun harcanabilir geliri 2002'de GSYH'nın % 5,05'i ediyordu; şimdi (2016) ise % 16,0'sı ediyor. Peki, Kamu çok para topluyor da yatırım mı yapıyor? 1990 yılında Devlet daha düşük vergi alırken sabit sermaye yatırımları GSYH'nın yüzde 5,24'ü ediyordu. 2016 yılında ise yatırımların oranı % 4,86'ya geriledi. Burada bir hususa çok dikkat etmek lazım. Ülkemizde vergi oranı % 11,63'den % 20,68'e çıkıyor, ancak Yatırımların GSMH içindeki oranı % 5,24'den % 4,86'ya geriliyor. Para giderek büyüyen, şişen Devlete, cari harcamalara, verimsiz yatırımlara, borç servisine gidiyor da ondan.

Devleti küçültmek vaadi ile göreve talip olanlar, Özelleştirme adı altında Devletin tüm varlıklarını satanlar, her geçen gün Devleti büyütme, şişirmeye devam ediyor. Medyada yer alan bilgilere göre, ülkemizde 2002 yılında 2 milyon 123 bin memur vardı. 2007 yılında da 2 milyon 188 bin memur oldu. Devlette 5 yılda sadece 65 bin kadro arttı. Ya şimdi kamuda kaç kişi var? Sadece Kadrolu personel 2 milyon 806 bin kişi. Bu rakama 239 bin Sözleşmeli personel, 384 bin Sürekli işçi ve 119 bin diğerlerini eklediğimizde Toplam Kamu personeli 3 milyon 573 bin 496 kişiye ulaşıyor.

Akaryakıt fiyatlarında yüzde 30'un üzerinde artış.

Türkiye'nin toplam petrol ithalatı 2017'de bir önceki yıla göre yüzde 6,43 artarak, 42,7 milyon tona yükseldi. Buna göre, vergisiz bayi satış fiyat ortalaması yıl boyunca 95 oktan kurşunsuz benzin için 2,08 lira iken bu rakam motorinde 2,12 lira olarak gerçekleşti. 2016'da vergisiz bayi satış fiyat ortalaması yıl boyunca 95 oktan kurşunsuz benzin için 1,57 lira, motorinde 1,56 lira seviyesindeydi. Böylece, 95 oktan kurşunsuz benzinin fiyatı geçen yıl 2016'ya göre yüzde 32,5, motorinin fiyatı ise yüzde 35,9 artmış oldu.